

JAVASLAT AZ ÚJ GENERÁCIÓS TÁRSADALMI CÉLÚ MIKROFINANSZÍROZÁSI PROGRAM KIALAKÍTÁSÁRA

Döntés-előkészítő koncepció

Fontos keretezés. A jelen dokumentum nem kihirdetett termékleírás, hanem döntés-előkészítő szakpolitikai koncepció. A részletes termékparaméterek, forrásallokációk, szerződéses feltételek és éves költségbecslések a végleges jogi és intézményi modell ismeretében pontosítandók.

Vezetői összefoglaló

Magyarországon a bankrendszer ma nem finanszírozza megfelelően azokat a vállalkozni képes, de kis összegű forrást igénylő, fedezethiányos, hitelmúlt nélküli vagy induló szereplőket, akikből a jövő mikrovállalkozói és adófizetői köre épülhetne fel. Ez klasszikus piaci kudarc, amely indokolja a célzott állami beavatkozást.

A javasolt program nem segélyprogram és nem kereskedelmi banki termékutánpótlás, hanem mentorálással, adatvezérelt vállalkozásgondozással és célzott kockázatmegosztással támogatott társadalmi célú mikrofinanszírozási rendszer. Elsődleges politikai prioritása a 30 év alatti fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása a Junior Start piloton keresztül, míg a többi konstrukció moduláris kiterjesztésként épül rá.

A koncepció lényege, hogy a döntéshozók számára egyszerre tegye láthatóvá a gazdaságpolitikai beavatkozás irányát, az ehhez tartozó intézményi és finanszírozási logikát, valamint azt, hogy mindez milyen konkrét termékstruktúrában jelenhet meg a végfelhasználók előtt. A program sikerének mércéje nem a nominális alapörzés, hanem az új vállalkozások létrejötte, az adófizetővé válás, a munkahelyteremtés és -megtartás, a gazdaságfehérítés, a digitalizáció, valamint a helyi gazdaság rezilienciájának erősödése.

A dokumentum egységes szerkezetben rendezi a zászlóshajó Junior Start programot, a stratégiai kiterjesztéseket, az intézményi és jogi háttérrel, a finanszírozási architektúrát, a BDS-rendszert, a kísérő szakpolitikai intézkedéseket és a társadalmi hatás mérési logikáját. A részletes technikai és költségvetési modellezés szándékosan nem képezi e dokumentum részét; az a végleges törvényi és intézményi megoldáshoz igazítandó.

1. A gazdaságpolitikai kiindulópont

1.1. A probléma: tartós piaci kudarc a legkisebb és legkockázatosabb vállalkozói szegmensben

A klasszikus banki hitelezési logika nem képes megfelelően elérni azokat az ügyfeleket, akik kis összegű finanszírozást igényelnek, nem rendelkeznek elegendő fedezettel, indulók, vagy nem tudnak felmutatni értékelhető hitel- és vállalkozói múltat. A pénzpiac számára ezek az ügyletek fajlagosan költségesek és magas kockázatúak, ezért a kínálat nem alkalmazkodik a meglévő kereslethez.

A mikrofinanszírozás társadalmi célú formájának létjogosultsága éppen ebből fakad: nem a kereskedelmi bankok funkcióját kell lemásolnia, hanem ott kell beavatkoznia, ahol a bankrendszer működési sajátosságai miatt tartós finanszírozási rés keletkezik. Ez a rés különösen élesen jelentkezik a pályakezdőknél, a karrierváltóknál, a hazatérőknél, valamint az energia- és rezsikitettségnek leginkább kitett mikrovállalkozásoknál.

1.2. A javasolt állami szerepvállalás célja

A javasolt beavatkozás célja nem egyszerűen újabb hiteltermékek megjelenítése, hanem egy olyan célzott gazdaságpolitikai eszköz létrehozása, amely egyszerre szolgálja az önfoglalkoztatást, a vállalkozóvá válást, az adófizetői kör bővítését, a munkahelyek megtartását és a hazai mikrogazdaság versenyképességének javítását.

- önálló jövedelemszerzés és vállalkozóvá válás elősegítése;
- segélyfüggőségéből és informális működésből az adófizetői státusz felé történő elmozdulás;
- mikrovállalkozások túlélési és növekedési esélyeinek javítása a kritikus első években;
- a digitális és zöld átállás támogatása ott, ahol a piaci finanszírozás nem működik kielégítően;
- fiatalok hazai boldogulásának erősítése, elvándorlási nyomás csökkentése és a hazatérők reintegrációja.

1.3. Mitől más ez a program?

A program nem bankpótlék, nem segély, és nem is pusztán kedvezményes hitel. Olyan közfeladathoz kapcsolt mikrofinanszírozási rendszer, amelyben a finanszírozás, a mentorálás, a digitális vállalkozásfejlesztés, a kockázatmegosztás és a társadalmi hatásmérés egységes rendszerben jelenik meg.

A beavatkozás logikája ezért nem az, hogy „olcsó pénzt” juttat a célcsoportnak, hanem az, hogy finanszírozott vállalkozásépítési pályát kínál. Ennek értelmében a hitel nem önmagában, hanem kötelező vagy erősen integrált BDS-sel, folyamatos adatgyűjtéssel, AI-alapú elemzéssel és személyes mentorálással együtt értelmezhető.

2. A koncepció szakmai és jogi megalapozottsága

2.1. Nemzetközi szakmai alapelvek

A koncepció nem elszigetelt hazai kezdeményezésként értelmezendő, hanem olyan modellként, amely illeszkedik a közpénzből finanszírozott mikrohitelzés európai szakmai alapelveihez. A nemzetközi ajánlások lényege, hogy a pozitív társadalmi célok megvalósítása elsőbbséget kell, hogy élvezzen a nominális alapörzési logikával szemben, és a túlzott kockázatot nem szabad a közvetítőkre terhelni.

Szakmai alapelv	Gazdaságpolitikai következmény
Külön szabályozás a nem banki, nem betétgyűjtő hitelezőknek	A nonprofit mikrohitelző szervezetek számára önálló, célzott jogi keret indokolt.
A pozitív társadalmi hatás elsődlegessége	A programot nem abszolút pénzügyi öfenntartási logika, hanem társadalmi megtérülési logika szerint kell megítélni.
A kockázat csak korlátozottan hárítható a közvetítőkre	A legfontosabb célcsoportok csak akkor érhetők el, ha a közvetítő nem válik túlzottan kockázatkerülővé.
A veszteségek alap-terhére való elszámolhatósága	A programnak képesnek kell lennie kezelni a társadalmilag indokolt, de pénzügyileg kockázatos kihelyezések veszteségeit.
Mentorálás és üzletfejlesztés szerves kapcsolása	A BDS nem opcionális tréning, hanem a társadalmi cél elérésének és a portfólióminőség javításának eszköze.

Vállalkozóbarát szabályozási környezet

A finanszírozási beavatkozást adózási, adminisztratív és ellenőrzési oldalon is kísérő könnyítések erősíthetik.

2.2. Hazai jogi és intézményi kapaszkodók

A törvényjavaslat-tervezet már most megadja ennek a modellnek a hazai alapját: meghatározza a Hpt. hatálya alá nem tartozó alapítványi mikrohitelzés célját, értelmezi a pozitív társadalmi célú mikrohitelt, előírja a társadalmi küldetés, a társadalmi elérési terv és a mérési módszertan szükségességét, valamint lehetővé teszi, hogy a mikrohitelzési tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó mentorálási, üzletfejlesztési és működtetési elemek is finanszírozhatók legyenek.

A közfeladati és közhasznú logika azért kiemelten fontos, mert nem projekt-szerű, rövid távú forráspótlást, hanem tervezhető intézményi és költségvetési háttérrel alapoz meg. Ezzel a döntéshozói fókuszzal a „megtérül-e minden forint nominálisan?” kérdés helyett arra kerülhet, hogy milyen társadalmi és gazdasági eredmény érhető el a programon keresztül.

2.3. Intézményi működési filozófia

A koncepció a „Hub & Spoke” logikára épülő, platformjellegű működést részesíti előnyben. Ennek központi eleme nem egy bürokratikus engedélyező gépezet, hanem egy olyan szolgáltató központ, amely a forráskezelést, a garanciakapcsolatokat, az informatikai és AI-infrastruktúrát, a compliance-t, valamint az egységes szakmai sztenderdeket biztosítja, miközben az ügyfélközeli végrehajtás a hálózati partnereknél történik.

3. Politikai prioritás: Junior Start mint zászlóshajó pilot

A teljes portfólió közül a Junior Start érdemel elsődleges politikai prioritást. Ez a legvilágosabban azonosítható társadalmi probléma-terület, egyben az a célcsoport, ahol a beavatkozás legközvetlenebbül alakíthat át jövőbeni adófizetőket, munkaadókat és helyi gazdaságot erősítő mikroállalkozókat.

Modellszámítás alapján egy kétszemélyes, minimális infrastruktúrával induló szolgáltató mikroállalkozás havi fix működési terhe megközelítheti az 1,93 millió Ft-ot, és egy 18 hónapos nullszaldóig tartó felütés mellett mintegy 17–20 millió Ft finanszírozási hiány keletkezhet. Ez a „Halál Völgye” jelenség a fiatalok jelentős részét már a belépés előtt kiszorítja a vállalkozói pályáról.

Miért érdemes a Junior Starttal kezdeni? Mert itt a legerősebb a társadalmi többlethozam, a leginkább azonosítható a finanszírozási rés, és a korlátozott garanciakapacitást célszerű első ütemben a legfontosabb célcsoportra koncentrálni.

3.1. Irányadó konstrukciós logika

- sávós belépési modell: ötletfázisban kisebb, skálázási szakaszban nagyobb finanszírozási plafon;
- hosszabb kifutás, induláskor moratórium és alacsony vagy nulla ügyleti kamat a legsérülékenyebb szakasz áthidalására;
- teljesítményhez kötött támogatási elem, amely kizárólag utólag, eredményhez kapcsolódva aktiválható;
- a konstrukció következő lépcsője nem automatikusan, hanem ismételt hitelképességi vizsgálat után nyílhat meg;

- a kötelező BDS nem önálló melléktermék, hanem az ügyfélpálya szerves része.

A konstrukció célja a belépési küszöb csökkentése, a kritikus első 24 hónap átvészélése és a valós teljesítmény alapján történő fokozatos továbblépés. A termék részletes pénzügyi paramétereit a végleges forrás- és garanciaszerkezethez kell igazítani.

3.2. A Junior Start várható közpolitikai eredménye

A Junior Start nemcsak mikrohitel-konstrukció, hanem ifjúsági vállalkozásfejlesztési beavatkozás. Politikai értéke abban áll, hogy kézzelfogható választ ad a fiatalok vállalkozásindításának legnehezebb kérdésére: hogyan lehet legálisan, fenntartható módon, a banki küszöb alatt maradva elindulni és talpon maradni.

Középtávon ettől a konstrukciótól várható a legnagyobb többlet az új adózói kör, a munkapiaci rugalmasság, az innovációs hajlandóság és a hazai mikrovállalkozói utánpótlás szempontjából.

4. A portfóliólogika: moduláris, hierarchikus és célcsoport-specifikus felépítés

A koncepció nem hat egyforma súlyú termék bemutatására törekszik. A portfólió célja az, hogy egyetlen egységes rendszerben mutassa be, mely társadalmi-gazdasági problémára milyen típusú finanszírozási és vállalkozásgondozási választ érdemes adni.

Programláb	Stratégiai szerep	Fő célcsoport és funkció
Junior Start	Elsődleges beavatkozás	30 év alatti indulók; a vállalkozóvá válás belépési küszöbének csökkentése és a „Halál Völgye” áthidalása.
Senior Start	Stratégiai kiterjesztés	30 év feletti karrierváltók, újrakezdők; digitális és menedzsment megújulással támogatott reintegráció.
Hazatérő	Stratégiai kiterjesztés	Külföldről visszatérők; a hazai hitelmúlt hiányából fakadó finanszírozási láthatatlanság feloldása.
Fenntartható Jövő – Zöld	Stratégiai kiterjesztés	Energiafüggő mikrovállalkozások; rezilienciát javító és költségsokkot csökkentő beruházások finanszírozása.
Classic	Referencia / benchmark	Már működő, stabil vállalkozások; piaci logikájú, gyors áthidaló vagy fejlesztési finanszírozási referencia.
Zöld Közösség	Második fázisú speciális program	Társasházi formában működő kis irodaházak; közösségi energiahatékonysági és rezsi-csökkentő beavatkozás.

A portfólió ilyen felépítése segíti a döntéshozót abban, hogy egyszerre lássa az elsődleges politikai prioritást, a későbbi moduláris bővítéseket, a közelebbi piaci logikájú referenciaelemet, valamint azokat a speciális területeket, amelyek csak második ütemben vagy külön szabályozási megoldással indíthatók el.

5. Intézményi és jogi háttér

5.1. Külön szabályozás a társadalmi célú nonprofit mikrohitelzésnek

A társadalmi célú mikrohitelzés jogilag nem azonos a betétgyűjtő, profitorientált banki tevékenységgel. A külön jogi keret azért indokolt, mert itt a betétesvédelem logikája nem alkalmazható mechanikusan, viszont erős közérdek fűződik ahhoz, hogy a közpénzből vagy közfeladati alapon működő mikrohitelzők átlátható, ellenőrizhető és szakmailag szabályozott módon végezhesék a tevékenységüket.

5.2. A központi platform szerepe

A javasolt működési modellben a központi szervezet feladata a források és garanciák kezelése, az egységes informatikai és AI-háttér biztosítása, a társadalmi hatásmérés és riporting koordinálása, a szakmai szabványok érvényesítése, valamint a hálózati partnerek kiszolgálása. Az ügyfélkapcsolat és a személyes vállalkozásgondozás ugyanakkor a helyi vagy akkreditált szakértői pontokon marad.

Ez a modell lehetővé teszi, hogy a rendszer egyszerre legyen országosan egységes és helyileg érzékeny: központi sztenderdekkel, de decentralizált ügyfélszolgálással. A cél nem egy új adminisztratív vízfejlétrehozása, hanem egy olyan működési gerinc kialakítása, amely leveszi a garanciakezelés, a compliance, az IT és a monitoring terheit a végrehajtó partnerek válláról.

5.3. CoGC-, hatásmérési és adatintegrációs logika

A program intézményi hitelességéhez elengedhetetlen az európai mikrohitelzési jó gyakorlatokhoz való illeszkedés. Ez magában foglalja a tisztességes eljárást, az ügyfélvédelmet, az objektív riportingot, a portfóliószintű kockázatfigyelést és a társadalmi hatás mérésének beépített rendszerét.

A CREDINFO jellegű hitelnyilvántartási háttér, a Local AI Workstation logikájú zárt elemző környezet, valamint a társadalmi elérési és hatásmérési terv együttesen teszik lehetővé, hogy a program ne megérzésekre, hanem mérhető ügyfél- és portfólióadatokra támaszkodjon.

6. Finanszírozási és kockázatviselési architektúra

A döntés-előkészítő koncepció szintjén a legfontosabb üzenet az, hogy a program nem abszolút pénzügyi önfenntartási logikára épül. A működtetés, a mentorálás, a célzott kockázatvállalás és az induló mikrovállalkozások elérése strukturálisan olyan feladat, amely tartós költségvetési kiegészítést igényelhet.

Finanszírozási réteg	Funkció	Közpolitikai indok
Visszaforgó hitelalap	A kihelyezések tőkealapja; a program pénzügyi gerince.	Lehetővé teszi a tartós működést és az ismételt kihelyezést.
EIF / uniós portfóliógarancia	Kockázatmegosztás, különösen a Junior Start pilotnál.	A legerősebb társadalmi prioritású célcsoport támogatása nagyobb fedezet nélkül.
Költségvetési támogatás	Működés, BDS, marketing, fejlesztések és veszteségkezelés részbeni finanszírozása.	A program társadalmi logikája nem illeszthető teljesen piaci bevételi elvárásokhoz.

Teljesítményalapú támogatási elem	Utólagos, eredményhez kötött tőkeátvállalás vagy kamatkedvezmény.	A társadalmi célok és az ügyfél- teljesítmény összekapcsolása.
-----------------------------------	--	---

A közpénzből finanszírozott mikrohitelvezést társadalmi szolidaritásként megnyilvánuló segítségnyújtásként kell értelmezni. Ennek megfelelően a pénzügyi fenntarthatóságot nem abszolút, minden körülmények között önmagát kitermelő modellként kell számon kérni, hanem meghatározott időtávon értelmezett, társadalmi hatással együtt vizsgált fenntarthatósággént.

A kockázatviselés logikáját ennek megfelelően kell kialakítani. Ha a közvetítőkre túl nagy saját veszteségkockázat hárul, a program kockázatkerülővé válik, és nem jut el a valódi célcsoporthoz. A legsérülékenyebb ügyfélköröknél ezért az alap- vagy garanciaszintű veszteségkezelés elvi lehetőségével számolni kell.

A Classic referencia-konstrukció eltérő szerepet tölt be: itt van közelebb a piaci logika, a fedezet és a készpénztermelő képesség hangsúlyosabb. Ennek célja nem a társadalmi prioritások relativizálása, hanem annak megmutatása, hogy milyen irányba közelít egy mikrovállalkozás, amikor már nincs szüksége az elsődleges támogatott beavatkozás eszközeire.

7. A BDS nem kiegészítő szolgáltatás, hanem a program működési magja

A program egyik legfontosabb minőségi eleme, hogy a BDS-t nem tréningcsomagként, hanem adatvezérelt vállalkozásgondozási rendszerként értelmezi. Ez különösen fontos azért, mert a célcsoport sikertelenségének oka tipikusan nem csak a forráshiány, hanem a tervezés, a kontrolling, a marketing, a digitalizáció, a jogi-adminisztratív eligazodás és a működési fegyelem hiánya.

- belépési diagnózis és személyre szabott fejlesztési terv;
- folyamatos adatgyűjtés a vállalkozás teljesítményéről és kockázati helyzetéről;
- AI-alapú előrejelzés és korai figyelmeztető elemzés;
- rendszeres személyes vagy online mentorálás, beavatkozási javaslatokkal;
- célzott modulok: digitalizáció, marketing, pénzügyi tudatosság, energiagazdálkodás, piacra lépés;

A lépcsőzetes konstrukciónál a BDS nem lehet az egyetlen továbbhaladási feltétel, de nélkülözhetetlen része a hitelképesség és az üzleti alkalmasság újbóli értékelésének. A cél az, hogy az ügyfélpálya során a finanszírozás és a fejlődés folyamatosan össze legyen kötve.

A BDS így egyszerre szolgál négy célt: javítja az ügyfél túlélési esélyeit, csökkenti a portfólió kockázatát, mérhetővé teszi a vállalkozói fejlődést, és igazolható társadalmi hozzáadott értéket teremt a program számára.

8. Kísérő szakpolitikai intézkedések

A hiteltermékek hatása önmagukban nem maximalizálható. A legfontosabb szakpolitikai kísérőelemeket célszerű külön kezelni, nem pedig a terméklapokba beolvasztani.

- ideiglenes adó- és járulékkönnyítések vagy induló kedvezmények a legkritikusabb belépési szakaszban;
- egyszerűsített és digitális vállalkozásindítási adminisztráció;
- vállalkozóbarát, tanulási időszakot ismerő ellenőrzési és bírságotlasi gyakorlat a fiatal vállalkozásoknál;
- hazatérők számára gyorsított dokumentum- és jogosultság-elismerési megoldások;
- összekapcsolás egyéb digitalizációs, zöld és helyi gazdaságfejlesztési programokkal.

A Junior Startnál felmerülő teljes adó- vagy járulékmoratórium jellegű eszközök ezért szakpolitikai mellékcsomagként kezelendők. Politikai üzenetük erős lehet, de jogi, költségvetési és végrehajtási szempontból külön döntési előkészítést igényelnek.

9. Várható társadalmi hatás és mérési keret

A program értéke döntéshozói szinten akkor válik igazán megragadhatóvá, ha a társadalmi hatást nem általános ígéretekkel, hanem változáselméleti (Theory of Change) logikával és előre rögzített indikátorokkal mutatjuk be. A mérésnek a probléma-állapotból kell kiindulnia, és nyomon kell követnie, hogy a finanszírozás, a BDS és a kísérő szakpolitikai elemek milyen rövid, közép- és hosszú távú változásokat idéznek elő.

Prioritás	Példa indikátorokra	Mérés ideje	Fő adatforrás
Új vállalkozók és adófizetők	létrejött vállalkozások száma; aktív adózói státusz; 12/24/36 havi túlélés	negyedéves / éves	MIS, adminisztratív adatok
Munkahelyteremtés és megtartás	új vagy megőrzött munkahelyek; önfoglalkoztatás fennmaradása	éves	ügyféljelentés, béradatok
Gazdaságfehérítés és digitalizáció	e-számlázás, digitális értékesítés, kontrolling eszközök használata	6/12/24 hónap	BDS naplók, rendszeradatok
Hazai reintegráció	hazatérő ügyfelek vállalkozásindítása és itthoni gazdasági aktivitása	12/24 hónap	program-riport, ügyfélstátusz
Energiareziliencia	hálózatból felvett energia csökkenése; energiahatékonysági beruházások eredménye	12 hónap a beruházás után	okosmérési és audit adatok
Befogadás és portfólióminőség	célcsoportarány, késedelmek, restrukturálások, BDS-részvétel, korai figyelmeztetések	havi / negyedéves	hitel- és monitoringrendszer

A fenti indikátorrendszer lehetővé teszi, hogy a program teljesítményét ne csak kihelyezési volumenben, hanem valós társadalmi és gazdasági eredményekben mérjük. Ez különösen fontos az EIF-, CoGC-szemponjtájból, mert a program így nem egyszerű pénzügyi terméként, hanem mérhető közpolitikai beavatkozásként jeleníthető meg.

10. Megvalósítási javaslat: fokozatos bevezetés

10.1. Első ütem: politikai döntés és jogi-institucionális véglegesítés

- a koncepció gazdaságpolitikai elfogadása és a prioritások rögzítése;
- a törvényi háttér véglegesítése a nonprofit mikrohitelzés külön szabályozására;
- a központi platform, a hálózati szerepkörök és a felelősségi viszonyok szerződéses háttérének rendezése;
- a költségvetési és garancia-tárgyalási ág véglegesítése intézményi modellre támaszkodva.

10.2. Második ütem: Junior Start pilot

- a célcsoport-specifikus termékklapok és belső eljárások véglegesítése;
- az EIF/garancia-logika gyakorlati beépítése az elsődleges beavatkozási lábba;
- a BDS és a monitoringrendszer élesítése;

- pilot-alapú, kontrollált indulás és gyors visszacsatolási mechanizmus.

10.3. Harmadik ütem: moduláris kiterjesztés és speciális programok

- a Senior Start, Hazatérő és Zöld Mikrohitel fokozatos bevezetése a pilot tapasztalatai alapján;
- külön szabályozási és működési elemzés után a Zöld Közösség program előkészítése;
- országos szakértői és értékesítési hálózat fokozatos bővítése;
- éves hatásjelentésekre épülő programkorrekció és finomhangolás.

A részletes éves költségterv és forrásallokáció elkészítését célszerű a fenti ütemezéshez igazítani. A döntéshozói szakaszban a hangsúly a program irányán, jogi védhetőségén, intézményi felépítésén és társadalmi célrendszerén van; a teljes pénzügyi modell ezt követően pontosítható.

11. Összegző döntéshozói javaslat

- A Kormány deklarálja, hogy a legkisebb és legkockázatosabb vállalkozói szegmensben tartós piaci kudarc áll fenn, amely célzott állami mikrofinanszírozási beavatkozást indokol.
- A nonprofit mikrohitelzés külön jogi szabályozása és közfeladati logikája kerüljön véglegesítésre, hogy a program tervezhető állami háttérrel indulhasson.
- A döntéshozók első politikai prioritásként a Junior Start pilot előkészítését támogassák, és ehhez igazítsák a kezdeti garancia- és intézményi kapacitásokat.
- A részletes finanszírozási és költségvetési modellezés külön tárgyalási ágban, a végleges intézményi struktúrához igazodva készüljön el.
- A program értékelése a jövőben ne pusztán kihelyezési volumen, hanem mérhető társadalmi és gazdasági hatás alapján történjen.

Melléklet A. Irányadó termékprofilok rövid összefoglalója

Az alábbi összefoglalók nem végleges termékleírások, hanem a döntés-előkészítő koncepció részei. Céljuk annak szemléltetése, hogy a különböző gazdaságpolitikai prioritások milyen jellegű termékekben jelenhetnek meg a végfelhasználók előtt.

A/1. Junior Start

- Célcsoport: 30 év alatti induló vállalkozók, pályakezdők, fiatal szakmunkások és csapatok.
- Irányadó paraméter: sávós felépítés; ötletfázisban kisebb összeg, skálázásnál legfeljebb 20 millió Ft; hosszú futamidő és erős kezdeti türelmi logika.
- Támogatási logika: teljesítményhez és ismételt hitelképességi vizsgálathoz kötött továbblépés, valamint utólagos támogatási elem lehetősége.
- BDS: kötelező, személyre szabott vállalkozásépítési és AI-integrációs vállalkozásgondozás.
- Várt hatás: új vállalkozások, új adófizetők, fiatalok hazai boldogulása.

Társadalmi probléma: A 30 év alatti fiatalok vállalkozóvá válásának belépési küszöbe a jelenlegi adó- és járulékrendszerben jelentős finanszírozási nehézségekbe ütközik. Modellszámításaink alapján például egy két fős, szellemi szolgáltatást nyújtó induló mikrovállalkozásnak (a KSH átlagbérszintjét célozva) havi ~1,93 millió Ft fix működési költséggel (burn rate) kell számolnia. Egy 18 hónapos, lineáris felfutású nullszaldó-elérési időszak (a "Halál Völgye") mintegy 17–20 millió forint tőkeigényt generál. Egy szóló, szakmunkát végző egyéni vállalkozónak (pl. villanyszerelő) 4-6 millió forint induló tartalékra van szüksége a túléléshez. E tőke hiányában a fiatalok a biztos alkalmazotti létet vagy a külföldi munkavállalást választják.

Makrogazdasági jelentőség: A fiatal generáció vállalkozói hajlandóságának csökkenése a hazai KKV-szektor elöregedéséhez, az innovációs potenciál elvesztéséhez és a gazdasági diverzifikáció szűküléséhez vezet. A kockázat megosztása állami és uniós szinten stratégiai befektetés a jövő adófizetői bázisába.

A Konstrukció lehetséges paraméterei:

- **Hitelösszeg:** Sávós rendszerben; 1. szint (ötlet fázis): max. 5 millió Ft; 2. szint (skálázás): max. 20 millió Ft.
- **Futamidő:** 10-15 év.
- **Kondíciók:** 1–24. hónapban törlesztési moratórium és 0% ügyleti kamat (javasolt teljes adó moratórium bevezetése és könnyítette adminisztráció). 25–72. hónapban 3% fix kamat + tőketörlesztés.
- **Tőkeelengedés (Sikerdíj):** A 6. év végén végzett felülvizsgálat során, amennyiben az ügyfél nem rendelkezik 30 napon túli késedelemmel és teljesítette a BDS feltételeket, a hátralévő 4 évre eső tőketartozás 100%-a vissza nem térítendő támogatássá alakul.

Kapcsolódó BDS Szolgáltatás: Kötelező, 2 hetes alapozó vállalkozói és mesterséges intelligencia (AI) integrációs tréning (személyreszabott tanácsadással és képzési tematikával) és induló digitális marketing csomag. A további modulok sikeres elvégzése "gamifikált" módon kamatkedvezményre vagy BDS díjkezdvezményre váltható.

A/2. Senior Start

- Célcsoport: 30 év feletti karrierváltók, újrakezdők, kényszervállalkozók.
- Irányadó paraméter: legfeljebb 15 millió Ft; 7–15 éves futamidő; 12 hónapos moratórium csökkentett kamatterheléssel.
- Támogatási logika: korlátozott mértékű, teljesítményhez és technológiai megújuláshoz kötött tőkeelengedési lehetőség.
- BDS: célzott digitalizációs, automatizációs és menedzsment mentorálás.
- Várt hatás: gazdasági re-integráció, fehéredés, termelékenység-javulás.

Társadalmi probléma: A 30 év feletti karrierváltók, a korábbi vállalkozói kudarccal rendelkezők, vagy kényszervállalkozók jelentős élettapasztalattal bírnak, ám gyakran hiányoznak a modern, digitalizált piacon való érvényesüléshez szükséges technológiai és menedzsment kompetenciáik. **Makrogazdasági jelentőség:** A tapasztalt munkaerő gazdasági re-integrációja és a szürke/fekete gazdaságból a transzparens, adófizetői státuszba történő átemelése nemzetgazdasági érdek.

A Konstrukció lehetséges paraméterei:

- **Hitelösszeg:** Max. 15 millió Ft.
- **Futamidő:** 7-15 év.
- **Kondíciók:** 1–12. hónapban tőketörlesztési moratórium, csökkentett (2-3%) kamatfizetés mellett. A 13. hónaptól normál törlesztés.
- **Tőkeelengedés:** Sikeres BDS vizsga és technológiai implementáció esetén a hitel utolsó 15%-a elengedésre kerülhet.

Kapcsolódó BDS Szolgáltatás: Célzott digitalizációs, automatizációs és AI-használati mentorálás, fókuszálva a folyamatoptimalizálásra és a digitális marketingre.

A/3. Hazatérő

- Célcsoport: külföldről hazatérő, tőkével vagy tapasztalattal rendelkező magyar állampolgárok.
- Irányadó paraméter: legfeljebb 20 millió Ft; 8–15 éves futamidő; piaci alatti fix kamat.
- Támogatási logika: a hangsúly nem a tőkeelengedésen, hanem a gyors és adminisztratív akadályoktól mentes hozzáféréseken van.
- BDS: jogi, adózási és piacra lépési integrációs hálózat.
- Várt hatás: tudástőke és megtakarítások hazai mikrogazdaságba terelése.

Társadalmi probléma: A külföldön tőkét és nemzetközi tapasztalatot szerzett, hazatelepülni kívánó magyar állampolgárok a hazai hitelintézeti rendszerben "láthatatlanok", mivel nem rendelkeznek hazai hitelműlttel (track record) és adóhatósági előélettel, így a klasszikus finanszírozásból kiszorulnak. **Makrogazdasági jelentőség:** A demográfiai hanyatlás és a szakemberhiány ellensúlyozása a hazatérők tudástőkéjének és megtakarításainak a hazai mikrogazdaságba történő csatornázásával.

A Konstrukció lehetséges paraméterei:

- **Hitelösszeg:** Max. 20 millió Ft.
- **Futamidő:** 8–15 év.
- **Kondíciók:** Piaci alatti, fix kamatozás (4-5%). A fókusz a tőkeelengedés helyett a forráshoz való gyors, adminisztratív akadályoktól mentes hozzáféréseken van.

Kapcsolódó BDS Szolgáltatás: Szakértői integrációs hálózat biztosítása: jogi, adózási, és hazai piacra lépési mentorálás, amely segíti a magyar szabályozási környezetben való eligazodást.

A/4. Fenntartható Jövő – Zöld Mikrohitel

- Célcsoport: energiafüggő mikrovállalkozások és kisméretű telephelyi beruházók.
- Irányadó paraméter: legfeljebb 20 millió Ft; legfeljebb 10 éves futamidő; zöld beruházásokra fókuszálva.
- Támogatási logika: okosméréssel igazolt energiamegtakarításhoz kötött kamat- és tőkeösztönző.
- BDS: energetikai audit, beruházási tanácsadás, ESG-jellegű felkészítés.
- Várt hatás: energiareziliencia, rezsikitettség csökkentése, lokális versenyképesség.

Társadalmi probléma: A hazai mikrovállalkozásokat fokozottan sújtja az energiafüggőség, és a kiszámíthatatlan rezsiköltségek. A szektor forráshiány miatt képtelen önállóan megfinanszírozni a válságálló, hibrid energetikai és körforgásos technológiákat. **Makrogazdasági jelentőség:** Az állami hálózatfejlesztési és hatósági ártámogatási kényszer csökkentése. A kvv-k rezsivédelme energiafüggetlenségük megteremtésével érhető el a leghatékonyabban.

A Konstrukció lehetséges paraméterei:

- **Hitelösszeg:** Max. 20 millió Ft.
- **Futamidő:** Max. 10 év (a zöld technológiák megtérülési idejéhez igazítva).

- **Finanszírozható Célok:** "Okos Sziget" hibrid rendszerek (napelem + energiatároló), hőszivattyús fűtéskorszerűsítés, e-mikromobilitás, vízvisszafogató rendszerek.
- **Tőkeelengedés (Zöld Sikerdíj):** Induló fix 5% kamat. Amennyiben a beruházás lezárulta után 1 évvel okosméréssel igazolt a hálózathoz felvett energia legalább 40%-os csökkenése, az állam átvállalja a fennmaradó tőketartozás 15-20%-át, a kamat pedig visszamenőleg 1%-ra csökken.

Kapcsolódó BDS Szolgáltatás: Ingyenes energetikai audit és tanácsadás a beruházás tervezésekor, valamint ESG-felkészítés a fenntartható működés igazolására.

A/5. Classic

- Célcsoport: már működő, stabil, gyors áthidaló vagy kis fejlesztési hitelt igénylő mikrovállalkozások.
- Irányadó paraméter: legfeljebb 10 millió Ft; legfeljebb 5 éves futamidő; fix, közelebbi piaci kamatszint.
- Támogatási logika: moratórium és tőkeelengedés nélkül; szükség esetén ingatlanfedezettel vagy erősebb cash-flow alapú elbírálással.
- BDS: igény szerinti pénzügyi tervezési és kontrolling modulok.
- Várt hatás: likviditási zavarok enyhítése, referenciaként való összehasonlíthatóság a támogatott lábakkal.

Társadalmi probléma: A már működő, stabil mikrovállalkozások gyakran szembesülnek gyors áthidalást igénylő likviditási hiánnyal, vagy gyors megtérülésű eszközbeszerzési kényszerrel, amelynek elbírálása a bankrendszerben lassú és nehézkes. **Makrogazdasági jelentőség:** A mikro-szektor forgóeszköz-finanszírozásának fenntartása a fizetéképtelenségi dominóhatás elkerülése érdekében.

A Konstrukció lehetséges paraméterei:

- **Hitelösszeg:** Max. 10 millió Ft.
- **Futamidő:** Max. 5 év.
- **Kondíciók:** Fix 5-6% kamat, tőketörlesztési moratórium és tőkeelengedés nélkül. Ingatlanfedezet, a készpénztermelő képességre (cash-flow) alapozott finanszírozás.

Kapcsolódó BDS Szolgáltatás: Igény esetén hozzáférés a KKV-kra szabott pénzügyi tervezési és kontrolling automatizációs szoftverek oktatómoduljaihoz. Az elbírálás mesterséges intelligencia (AI) által támogatott kockázatelemzésen (előszűrésen) alapul a gyors folyósítás érdekében.

A/6. Zöld Közösség

- Célcsoport: Lakossági társasházak, lakásszövetkezetek, valamint kisebb irodaházak vagy hasonló közösségi entitások.
- Irányadó paraméter: legfeljebb 20 millió Ft; 8–10 éves futamidő; speciális fedezeti struktúra közösségi bevételekre támaszkodva.
- Támogatási logika: igazolt energiamegtakarításhoz kötött utólagos állami teherátvállalási elem.
- BDS: közösségi energia menedzsment és jogi/üzemeltetési támogatás.
- Várt hatás: épületenergetikai korszerűsítés, rezsicsökkentés, energiaközösségi megoldások.

Társadalmi probléma: A kis irodaházak komoly energiaveszteséggel működnek, ami súlyosbítja a lakossági fűtésszegénységet. A kereskedelmi bankok a közösségi tulajdonviszonyok és az ingatlanfedezet bevonásának jogi nehézségei miatt alul-finanszírozzák ezt a szegmenst. **Makrogazdasági jelentőség:** Az épületenergetikai korszerűsítés (EU Renovation Wave) és a helyi energiaközösségek felépítésének katalizálása, amely közvetlenül csökkenti a lakosság rezsiterheit. A portfólió egészének kockázatát csökkentő, stabil horgony-elem.

A Konstrukció lehetséges paraméterei:

- **Hitelösszeg:** Max. 20 millió Ft (korlátozottan hitelképes entitásoknak).
- **Futamidő:** Max. 8–10 év.
- **Fedezeti Struktúra:** Ingatlanjelzálog bevonása nélkül. A fedezetet a társasházi közös költség (vagy irodai bérleti díj) bevételek részleges engedélyezése biztosítja.
- **Tőkeelengedés:** Ha az energetikai beruházás nyomán 1 év után igazolható a 40%-os hálózati energiamegtakarítás, a hátralévő tőke 15-20%-a állami forrásból elengedésre kerül.

Kapcsolódó BDS Szolgáltatás: "Közösségi Energia Menedzser" képzés a közös képviselők vagy üzemeltetők számára az okosrendszerek és az energiaközösségi jogi/technikai keretek hatékony menedzselésére.

Melléklet B. A Junior Start 20 millió Ft körüli plafonjának rövid szakmai indoklása

Modellszámítás szerint egy kétszemélyes, minimális infrastruktúrával induló, szellemi szolgáltatást végző mikroállalkozás egy főre vetített nettó átlagkereset kitermelése mellett is nagyságrendileg 1,93 millió Ft havi fix működési költséggel szembesülhet.

Ha a bevétel lineárisan, 18 hónap alatt éri el a nullszaldós szintet, a felhalmozódó működési hiány közel 17,4 millió Ft. Ehhez hozzáadódik az induláshoz szükséges legalapvetőbb tárgyi és digitális infrastruktúra költsége, így a teljes induló tőkeigény könnyen 19–20 millió Ft körül alakulhat.

A 20 millió Ft-os nagyságrend ezért nem „túlzó” ifjúsági kedvezmény, hanem egy ma is fennálló, számszerűsíthető finanszírozási rés áthidalására tett javaslat. A fiatalok vállalkozóvá válása ma nem elsősorban motivációs, hanem belépési finanszírozási probléma.

Melléklet D. BDS Induló Vállalkozói Startcsomag piaci árazása

Azoknak az új vállalkozásoknak ajánljuk, akik professzionális online jelenléttel, átgondolt marketingalappal és azonnal indítható ügyfélszerző rendszerrel szeretnének piacra lépni. A csomag tartalmazza a logó elkészítését, egy maximum 5 oldalas marketingoptimalizált weboldal felépítését, a szükséges analitikai és mérési rendszerek beállítását, Google és Facebook kampányok indítását, valamint 6 hónapon keresztül a kampányok kezelését és havi 2 óra marketing konzultációt.

Kedvezményes csomagár: 2 350 000 Ft + áfa

Fizetési ütemezés: 850 000 Ft + áfa induláskor, majd 250 000 Ft + áfa / hó 6 hónapon keresztül.

A csomag célja, hogy a vállalkozás ne csak „jelen legyen” online, hanem már az indulás első szakaszában mérhetően tudjon érdeklődőket gyűjteni, tanulni a kampányokból, és szakértői támogatással optimalizálni a marketingjét.

Ezt a költséget maga a vállalkozó finanszírozza a felvett mikrohitelből (így a hitelösszeg egy része automatikusan tudásba/piacépítésbe forog vissza), vagy ezt az állami "Blended Finance" (Költségvetés) állja támogatásként.

Melléklet E. A koncepció felhasznált szakmai háttérelemei

- a nonprofit mikrohitelzésre vonatkozó törvényjavaslat-tervezet;
- a Fenntartható Jövő Mikrohitel Program intézményi és működési koncepciója;
- az ATM for SMEs program magyarországi átvilágító és javaslattevő anyagai;
- a MicroFiNet / Római szakmai ajánlások a közpénzből finanszírozott mikrohitelzésről;
- a társadalmi hatásméréshez kapcsolódó Theory of Change módszertani anyagok.